

Diana Čizmadija savjetnica je za odgovorno upravljanje i bivša zastupnica u Hrvatskom saboru. Upraviteljica projekta EK Društvena odgovornost malih i srednjih poduzeća u RH, predlagateljica Nacionalne studije o društvenoj odgovornosti gospodarstva i programa Poduzetništvo žena. članica je Udruge poslovnih žena Krug.

Intervju: Angel Cabrera

Komentar Diane Čizmadije

Otvorenost za nove izazove u poslovnom okruženju, posvećenost prilagodbi i umanjivanju rizika, te etičko upravljanje postale su odrednice za uspješnost.

Uvođenjem vrednota u oblikovanju vizije, te u središte poslovnog upravljanja ukazuje se da je etika uz znanje, umijeće i inventivnost novi pokazatelj u poslovnom natjecanju.

Recentna istraživanja naglašavaju poželjnu usmjerenost na cjelovito, holističko promišljanje (*systems thinking*), sposobnost oblikovanja dugoročne strategije, te uspostavu novih modela vođenja utemeljenih na *odgovornosti, osobnosti i otvorenosti*.

Danas dionici - zaposlenici, klijenti i/ili potrošači, javna uprava i udruge - sve učestalije iskazuju interes za oblikovanje i nadzor nad ostvarivanjem poslovnih odluka, posebno uzimajući u obzir njihov izravan učinak.

Društvena odgovornost istodobno objedinjava i zahtjeve za suradnjom poslodavaca, javne uprave i udruga u suočavanju sa izazovima pojedinih sektora za "dobrim upravljanjem", uz međusobno poučavanje o dostignućima i poteškoćama.

Dosadašnje iskustvo poslovanja u odijeljenosti od drugih dionika pokazalo je da nedostatna obrazovanost zaposlenika, porast izdataka za zdravstvo i socijalnu zaštitu, onečišćenje okoliša, promjenjivost zakonskih odredbi, porast nasilja i nesigurnosti znatno utječu i na mogućnost održivog gospodarskog razvoja.

Novo inicijative u Hrvatskoj - Kodeks etike u poslovanju HGK-a, Poslodavac Partner, uvođenje ISO I SA 8000 standarda, izvješćivanje o društvenoj odgovornosti, te objava publikacija AED-a i UNDP-a ukazuju na povećanu upoznatost sa novim mogućnostima za poslovnu uspješnost.

Poslovno okruženje i društveni kapital "*Lijepo naše*" odrediti će i posebnosti uvođenja društvene odgovornosti - u daljnjem razvoju filantropije, novom pristupu u marketingu usmjerenom na dobrobit zajednice, u uvođenju odgovornosti u središte poslovnog upravljanja, *mainstreaming-u*, i na različite razine, od zaposlenika do uprave, u privlačenju novih ulagača, te povećanju poslovnog ugleda.

U istraživanju koje je 1999. godine proveo britanski institut MORI na 25 000 ispitanika u 23 zemlje pokazano je veće značenje uloge poduzeća u potpori razvoju boljeg društva i društvene odgovornosti (56 %), od kvalitete proizvoda i usluga, te stvaranja nove dobiti.

Fortune's Reputation Index i *Dow Jones Sustainability Index* uvode nove odrednice za vrednovanje poslovnog ugleda i doprinosa pojedinih poduzeća održivom razvoju.

Posljednjih godina znanstvene institucije, uz potporu organizacija civilnog društva, kontinuirano upućuju prijedloge da se dosadašnji usporedni pokazatelj nacionalnog razvoja - GDP (u *The Economist-u* nazvan *Grossly Distorted Picture*) zamjeni novim *Indexom održivog gospodarskog blagostanja (ISEW)* koji uz dosadašnje pokazatelje uvodi i nove - učinke onečišćenja okoliša, socijalne isključenosti, neplaćenog rada, te jasnije naznačuje i kvalitetu života građana u pojedinim zemljama.

Novi izazovi u nacionalnom i svjetskom gospodarstvu uvjetuju i oblikovanje novih obrazovnih kolegija i programa, posebno za društveno odgovorno gospodarstvo.

U obrazovanje novih svjetskih lidera ugledna poslovna škola Thunderbird, na prijedlog predsjednika dr. Angela Cabrera, uvodi i profesionalnu prisegu čašću (*Professional Oath of Honor*), nazvanu i "Hipokratovom zakletvom" za poslodavce (predstavljena na konferenciji *UN Global Compact-a* i *Academy for Management* u listopadu 2006. godine).

Prigodom objavljivanja izbora dr. Cabrera za predsjednika najuglednije poslovne škole u svijetu (po izboru *US News-a*, *World Report-a* i *Wall Street Journal-a*) ukazano je da "društvena odgovornost, poduzetništvo i svjetsko građanstvo" posjeduju osobitu vrijednosti za poslovno obrazovanje.

Izborom za globalnog lidera budućnosti *Svjetskog ekonomskog foruma*, jednom od 25 zvijezda Europe *Business Week-a*, te novim imenovanjem za savjetnika *UN Global Compact-a*, dr. Cabrera postaje predvodnikom uvođenja etičkih načela u poslovanje, poštovanja prava i dostojanstva svih osoba, umanjivanja korupcije i različitih oblika zlouporabe, te posebno ostvarivanja prava na ugled i "umirenu savjest" lidera.

Uz Simona Zadeka, *Accountability*, Jema Bendella, *Lifeworth* i Angel Cabrera upućuje javni poziv za odgovornost u upravljanju, novi pristup poslovnom obrazovanju, te poboljšanje svijeta u kojem ostvarujemo i pravo na nove vrijednosti.